

Latvijas Valsts prezidentes Vairas Viķes - Freibergas uzruna "Mazo un vidējo uzņēmumu attīstība - valsts pilnvērtīgas ekonomikas garants"

Publicēts pirms vairāk nekā 23 gadiem

Publicēts: 09.05.2002.

Hansabankas pavasara konferencē

Mazā un vidējā biznesa izaugsmei

"Katrā pilienā ir jūra"

Rīga Latvijas Nacionālās Operas Jaunā zālē

2002.gada 9.maijā

Godātie uzņēmēji,

Dāmas un kungi!

Man ir liels prieks piedalīties šajā nozīmīgajā pasākumā, kas veltīts mazā un vidējā biznesa izaugsmes veicināšanai, jo tieši mazie un vidējie uzņēmumi veido valsts pilnvērtīgas ekonomiskās attīstības pamatu. Tādēļ, jo īpaši svarīgi ir veicināt Latvijas preču un pakalpojumu kvalitātes un konkurētspējas paaugstināšanu gan vietējā līmenī, gan starptautiskā tirgū. Jau pats konferences nosaukums "Katrā pilienā ir jūra" norāda cik nozīmīgs ir katra uzņēmēja devums kopīgā lietā. Mazo un vidējo uzņēmumu attīstība ir valsts ekonomiskās politikas prioritāte. Atbalstot mazo un vidējo uzņēmējdarbību, tiek paplašināts ekonomiski aktīvo cilvēku loks un radītas labākas nākotnes izredzes valsts attīstībai kopumā un katra Latvijas iedzīvotāja labklājības celšanai.

Pasaules attīstītās valstīs uzņēmējdarbības veicināšanai tiek izstrādāti dažādi atbalsta instrumenti. Latvijas gadījumā ir jāņem vērā visi uzņēmēju konkurētspējas piramīdu veidojošie rādītāji ar mērķi uzlabot uzņēmējdarbības vidi. Piemēram, pieejamība resursiem ir būtiska uzņēmumu izaugsmes veicināšanā. Tādēļ atzinīgi vērtējams arī Hansabankas paveiktais saistībā ar atbalsta sniegšanu maziem un vidējiem uzņēmējiem.

Mazo un vidējo uzņēmumu atbalsta programmas Latvijā ir būtiskas, jo tās lielā mērā saistīts ar nepieciešamību paaugstināt mūsu uzņēmēju konkurētspēju brīdī, kad valsts iestāsies Eiropas Savienībā. Īpaši svarīgi ir Latvijas uzņēmēju līdzdalība Eiropas Komisijas iniciētā Mazo un vidējo uzņēmumu finansēšanas programmas, kuras īstenošanā aktīvi piedalās arī Hansabanka.

Šādu iniciatīvu veiksmīgai īstenošanai būtiski ņemt vērā valsts ekonomiskās attīstības prioritātes līdz iestāšanās brīdim Eiropas Savienībā un arī pēc tam, lai tās kalpotu uzņēmējiem kā vadlīnijas noteikto mērķu sasniegšanā. Šajā kontekstā būtiski ir konkretizēt valdības pozīciju attiecībā uz valsts atbalsta pasākumiem uzņēmējiem un nozaru attīstības stratēģijas izstrādi un īstenošanu. Es vēlētos aicināt uzņēmējus veidot aktīvu dialogu ar valdību pārrunājot jautājumus par ekonomiskajām prioritātēm un to īstenošanu. Manuprāt, jautājumam par Latvijas mazo un vidējo uzņēmumu attīstības veicināšanu ir jābūt arī starp mūsu politisko partiju programmu prioritātēm. Protams svarīgi ir arī uzņēmēju pašu iniciatīva un darboties griba.

Tas, ka Latvijas mazie un vidējie uzņēmumi kopumā pārstāv 70 procentus no darbaspēka un rada vairāk nekā 50 procentus no iekšzemes kopprodukta, ir vērā ņemams rādītājs. Taču, salīdzinot ar citām Baltijas valstīm, Latvijā tomēr ir zems tāds ekonomiskās aktivitātes rādītājs kā uzņēmumu skaits uz iedzīvotājiem; tas Latvijā ir tikai 16 uzņēmumi uz 1000 iedzīvotājiem.

Valsts labklājības līmenis un ekonomikas pieauguma temps ir saistīts mazo un vidējo uzņēmumu veiksmīgu attīstību. Jāatzīst, ka uzņēmumu izaugsme, tāpat kā visas tautsaimniecības izaugsme, ir atkarīga no vairāku savstarpēji saistītu faktoru mijiedarbības. Tie ir funkcionējoša tirgus ekonomikas sistēma, valsts atbalsta pasākumiem uzņēmējiem un, protams, arī.

Šodien Latvijas uzņēmējiem vairāk kā jebkad agrāk ir iespēja integrēties pasaules ekonomiskajos procesos un sadarbības iniciatīvās. Piemēram, mēs varam kļūt par "zīda ceļa" sastāvdaļu, kas sniedzas no Ķīnas un tālajiem Austrumiem, ved cauri Vidusāzijas valstīm, līdz pat Ziemeļu Eiropai un Baltijas reģionam. Zināmā mērā tā ir saikne ar Vidusjūru, jo septītā un astotā gadsimtā pastāvošie austrumu-rietumu tirdzniecības ceļi starp Āziju un Rietumeiropu, paplašinājās uz ziemeļiem ietverot Kaspijas un Melno jūru, Krievijas upes, kas ved uz Baltijas reģionu, un visbeidzot uz Ziemeļjūru. "Zīda ceļš" un "Dzintara ceļš" tad patiešām bija vienoti.

Šodien Latvija kļuvusi par Ziemeļu dimensijas reģionālās iniciatīvas neatņemamu sastāvdaļu. Ciešākas reģionālās sadarbības rezultātā veidojas starpnozaru kooperācija un tiek sekmēta visa reģiona attīstība, arvien vairāk tiek piesaistītas ārvalstu investīcijas, pieaug iekšzemes kopprodukts, paaugstinās labklājības līmenis, tiek uzkrātas zināšanas, un tiek sekmētas augsto tehnoloģiju attīstība. Šajā sadarbībā svarīgu lomu spēlē gan lielie, gan vidējie, gan mazie uzņēmumi.

Latvijas ilgtermiņa attīstības pamatā ir veiksmīga darbība reģionālajā līmenī un pakāpeniska integrācija globālajā ekonomikā. Jau šobrīd Rīga ir kļuvusi par nozīmīgu Ziemeļeiropas biznesa un finansu centru ar reģionālu un Eiropas līmeņa nozīmi.

Jāatzīmē, ka mazā un vidējā biznesa attīstība Latvijā ne tikai palīdzēs veicināt sadarbību ar kaimiņvalstīm, bet arī veicinās stabila vidusslāņa veidošanos valstī, kas atbrīvo lielos uzņēmumus no tiem neraksturīgu funkciju veikšanas un sekmēs ēnu ekonomikas un korupcijas samazināšanos. Tādēļ, ka maziem un vidējiem uzņēmumiem ir lielāka elastība, darba motivācija, relatīvi zemākas izmaksas, mērķtiecīga orientācija uz gala rezultātu, panākot augstāku uzņēmuma darbības efektivitāti, kā arī spēja uzņemties lielāku risku un ātrāk pielāgoties dinamiska tirgus prasībām.

Būtisku vietu mazo un vidējo uzņēmumu attīstībā ieņem tie uzņēmēji, kas strādā īpaši atbalstāmajos Latvijas reģionos ar augstu bezdarba līmeni. Reģionālās politikas mērķis ir ne vien izlīdzināt attīstības tempu radītās atšķirības starp Latvijas pilsētām un laukiem, bet arī veicināt konkurētspēju un radīt jaunas darba vietas laukos.

Latvijas uzņēmumu konkurētspēja tiek vērtēta atbilstoši Eiropas Savienības standartiem. Tādējādi maziem un vidējiem uzņēmumiem ir nozīmīga loma Latvijas vispārējās konkurētspējas paaugstināšanā, kas lielā mērā nosaka Latvijas integrācijas procesa Eiropas Savienībā panākumus. Turklāt pēc Eiropas Savienības paplašināšanas Latvija, kā Baltijas jūras reģiona valsts, aizvien vairāk ietekmēs Eiropas Savienības kopējā tirgus līdzsvarotu attīstību. Pētījumi rāda, ka jau šobrīd Baltijas jūras valstu reģiona eksports veido trešdaļu no Eiropas kopējā eksporta, un tas ir 16 procentus no pasaules eksporta.

Savukārt, veiksmīgai integrācijai Eiropas kopējā tirgū, ārkārtīgi svarīga ir Latvijas uzņēmēju zināšanu paplašināšanu par Eiropas Savienības procesiem un veiksmīga sadarbības partneru piesaistīšana.

Dāmas un kungi!

Es novēlu Jums šodien sekmīgu diskusiju par mazo un vidējo uzņēmumu stiprināšanas iespējām. Novēlu meklēt un rast risinājumus mazo un vidējo uzņēmumu izaugsmes veicināšanas īstenošanai. Lai Jums sokas!

Saistītas tēmas

[Vaira Viķe-Freiberga](#)

<https://www.president.lv/lv/jaunums/latvijas-valsts-prezidentes-vairas-vikes-freibergas-uzruna-mazo-un-videjo-uznemumu-attistiba-valsts-pilnvertigas-ekonomikas-garants>